

Detta verk är licensierat under Creative Commons Erkännande-Icke-kommersiell-Inga bearbetningar 2.5 Sverige licens. För att se en kopia av denna licens, besök <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/se/> Verket har publicerats i www.globalarkivet.se.

Mer tid för liv

DET BÖRJAR DRA IHOP SIG till en ny avtalsrörelse, och den lär bli svettig. Inte bara för att 500 avtal som omfattar 3,5 miljoner anställda ska omförhandlas nästa år. Utan främst för att högerregering, lågkonjunktur och stigande arbetslöshet försvagar arbetarsidan. Det kan bli tuftt för LO-förbunden att ens få ut reallöneökningar de kommande åren, särskilt om inflationen börjar ta fart. IF Metalls uppgörelse från i vintras som möjliggjorde rena lönesänkningar kan i värsta fall bli vägledande för förhandlingarna. Å andra sidan var varken övriga förbund eller LO-ledningen så förjusta i IF Metalls snedsteg.

Överhuvudtaget är det IF Metall som hotar sammanhållningen inom LO. Förbundet håller fortfarande fast vid sitt motstånd mot de relativt lyckosamma jämställdhetspotterna, medan övriga LO vill fortsätta den satsningen. Och det finns en irritation främst från offentliganställda över att industrins intressen väger så tungt i lönenormeringen. En irritation som för övrigt delas av Almega på arbetsköparsidan. De lär fortsätta sin kamp för större "flexibilitet", vilket betyder att tjänstesektorns anställda ska ha rätt till en sämre löneutveckling än industrins.

Redan den 16 september publicerar Konjunkturinstitutet *Lönebildningsrapporten* som kommer att bedöma det så kallade löneutrymmet under de kommande åren. Detta spelar in när arbetsmarknadens parter under hösten tar fram sina kravlistor. Industrins parter lär börja förhandla redan före årsskiftet för att ha ett avtal i hamn i god tid innan de flesta avtal löper ut den 31 mars.

EN FRÅGA SOM KNAPPAST diskuteras men som *borde* in i avtalsrörelsen är arbetstidsförkortning. Göran Persson begravde frågan politiskt så djupt efter valet 1998 att vänstern och Miljöpartiet

fortfarande inte ens vågar leta efter spaden.

Kanske krävs det därför att det är fackföreningsrörelsen som gräver fram den och luftar den i avtalsrörelsen.

Oavsett vilket är de klassiska argumenten lika goda som någonsin.

Efter snart två decennier av massarbetslöshet – mer eller mindre väl maskerad – är det en god facklig idé att dela på jobben. Genom att förkorta arbetstiden prioriterar samhället de viktigaste sysslorna och ökar därigenom den samhälleliga produktiviteten.

ARBETSTIDSFÖRKORTNING LEDER inte automatiskt till en bättre fördelning av hemarbetet, men det är ändå viktigt för jämställdheten. De hundratusentals kvinnor som frivilligt eller ofrivilligt arbetar deltid skulle få möjlighet till en heltidslön och i ett slag skulle dessutom lönestatistiken snyggas till.

Evigt är även det emancipatoriska argumentet. Bara den som inte tror på människors förmåga att i fri samverkan förvalta sin tid på ett meningsfullt sätt kan vara anhängare av långa arbetsdagar.

Slutligen visar den kombinerade klimat- och finanskrisen att det bara är en tidsfråga innan den traditionella tillväxtpolitiken måste överges i länder som Sverige. Det finns ingen som helst anledning för arbetarsidan att frivilligt avstå från den del av löneutrymmet som finns inom räckhåll. Men det är hög tid att börja fundera på om produktivitetstillväxten går att växla in i någon annan valör än enbart växande köpkraft – och då ligger mer tid nära tillhands.

Att SSU under sin kongress nyligen beslutade sig för att aktivt driva frågan om sex timmars arbetsdag var ett gott tecken i tiden. Vi hoppas att det följs av fler.